

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15787/2024
22.01.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Горан Стаменић, адвокат из ..., против тужених ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ, сви из ... и Независног друштва новинара Војводине из Новог Сада, које све заступа пуномоћник Вељко Минић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 117/24 од 28.03.2024. године, у седници одржаној 22.01.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 117/24 од 28.03.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 75/21 од 04.12.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезу тужени да јој на име накнаде нематеријалне штете због повреде части и угледа исплате солидарно износ од 1.000.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 04.12.2023. године па до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженима солидарно накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 305.625,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду ГжЗ 117/24 од 28.03.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиље и првостепена пресуда је потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20, 10/23-др.закон), у вези члана 126. став 1. Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС“, бр. 83/14, 58/15), а који се примењује на основу одредбе члана 153. Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС“, бр. 92/23) и утврдио да је ревизија тужиле неосновна.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Ревизијом се указује на битну повреду из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, која, међутим, сагласно члану 407. став 1. ЗПП није законом прописан ревизијски разлог. Наводима ревизије којима се оспоравају чињенични закључци нижестепених судова у суштини се побија утврђено чињенично стање, што према члану 407. став 2. ЗПП није дозвољено, па те наводе Врховни суд није ценио.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени су новинари истраживачког тима VOICE и издавач медија у којем је 20.11.2020. године објављен текст под насловом „Услуге социјалне заштите-вредан бизнис без много улагања“. У тексту је наведено да је Агенција за пружање услуга социјалне заштите „Niveus tim“ из Горњег Милановца, чији је оснивач тужила „за мање од четири године путем јавних набавки добила најмање 103 уговора у вредности већој од 420 милиона динара“ у 33 општине Србије, при чему је највише средстава добила од општине Горњи Милановац. На основу података из регистра Агенције за привредне регистре у тексту је приказан историјат агенције: основана је 13.06.2016. године као Агенција за одржавање објеката, посредовање у продаји и графички дизајн, да би, након једне промене назива у јануару 2017. године, 20.10.2017. године променила назив и претежну делатност у „социјална заштита без смештаја за стара лица и лица са посебним потребама“. Испод поднаслова „Прву јавну набавку добили без лиценце“ наведени су датум подношења захтева надлежном министарству за издавање лиценце (20.02.2017. године), датум расписивања јавне набавке (23.02.2017. године), датум закључења уговора са општином Горњи Милановац (06.03.2017. године) и датум издавања лиценце (12.04.2017. године), уз закључак аутора да је агенција „добила јавну набавку, иако се у тренутку потписивања уговора није знало да ли ће надлежно министарство одобрити лиценцу“. Испод поднаслова „Финансирање из буџета“ наведено је да је, према финансијском извештају предатом Агенцији за привредне регистре за 2019. годину, укупан приход Агенције износио 155.145.000,00 динара, од чега приход од јавних набавки 146.844.419,78 динара, „што је око 94% укупних прихода, што упућује на то да је ова фирма највећим делом финансирана из јавних средстава“. У тексту је пренета изјава професорке Филозофског факултета у Новом Саду о значају лиценцирања пружалаца услуга социјалне заштите као основног механизма провере и унапређења квалитета услуга, као и изјава адвоката-стручњака за јавне набавке, који је изнео мишљење „да овакви подаци могу да упуте на закључак да је реч о политичком предузетништву“. Испод поднаслова „Најмлађи, а добили највише набавки“ изнет је податак да је од 33 посла која су приватне агенције добиле 2018. године Агенција тужиле добила 26, иако у овој области послује краће од осталих агенција које се појављују као пружаоци услуга. Испод поднаслова „Блискост са владајућом странком као рецепт за успешно пословање“ наведено је да је „формална власница агенције“ тужила, али да се кроз пословање предузећа „преплиће“ име ЖЖ, који, према доступним подацима, није власник, законски заступник ни запослени у агенцији, али се појављивао као њен представник приликом закључивања послова са локалним

самоуправама, и чије се име, према подацима Агенције за привредне регистре, појављују у документима два привредна друштва, заједно са именом садашњег председника општине Горњи Милановац. Пренета је изјава ЖЖ дата новинарки VOICE да послови које је добила Агенција немају везе са политичком странком, да Агенција није једини учесник на конкурсима, да постоје друге агенције које се баве истим послом и да Агенција пружа услуге и у општинама у којима та странка није на власти.

Даље је утврђено да су подаци изнети у тексту који се односе на оснивање Агенције, промене назива и претежне делатности тачни и да произлазе из јавно доступних података регистра Агенције за привредне регистре, да је тачан податак да преко 90% прихода Агенције потиче од пружања услуга јавном сектору, јер то произлази из финансијских извештаја објављених код Агенције за привредне регистре и званичних јавно доступних података које су објавили наручиоци услуга, да су тачни подаци о датумима у вези са поступком лиценцирања и спроведеном јавном набавком, као и да је тачна чињеница да је Агенцију у пословним контактима са наручиоцима представљао сведок ЖЖ.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев, оцењујући анализом текста у деловима и у целини и сагледавањем контекста објављивања, да информације које је тужиља означила као неистините, непотпуне и увредљиве-садржане у наслову и поднасловима текста – представљају вредносне и мешовите исказе, односно мишљења и закључке аутора, чију чињеничну подлогу чине тачни званични подаци из привредних регистара, портала јавних набавки и локалних самоуправа као наручилаца услуга и социјалне заштите, због чега објављивањем текста није противправно повређено право тужиље на част и углед.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су на утврђено чињенично стање правилно применили материјално право-одредбе чланова 5, 9. и 79. Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС“, бр. 83/14, 58/15), члана 46. Устава Републике Србије и члана 10. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, када су тужбени захтев одбили као неоснован.

Слобода изражавања, зајамчена чланом 46. Устава Републике Србије и чланом 10. Конвенције, представља једно од суштинских основа демократског друштва и једно од основних услова за његов напредак, и обухвата не само информације и идеје које се примају благонаклоно или се сматрају безазленим, већ и оне које вређају, шокирају или узнемиравају, јер то захтевају плурализам, толеранција и широкоумност без којих нема демократског друштва (Handyside против Уједињеног крављевства, пресуда од 07.12.1976. године, представка број 5493/72, став 49). Слобода изражавања може се ограничити само када је то неопходно у демократском друштву, између осталог ради заштите угледа или права других, при чему је простор за ограничење посебно узак када је реч о расправи о питањима од јавног интереса. Спорни текст резултат је истраживачког новинарства и бави се начином трошења јавних средстава кроз јавне набавке у области услуга социјалне заштите, транспарентношћу тих поступака и могућим утицајем политичких веза на доделу уговора који се финансирају из буџета, дакле, темом од несумњивог јавног интереса, у погледу које штампа врши улогу „чувара јавног интереса“, а јавност има право да прими информације (Bladet Tromsø и Stensaas против Норвешке, пресуда Великог већа од 20.05.1999. године, представка број 21982/93, ст.59. и 62.).

У пракси Европског суда за људска права доследно се прави разлика између чињеничних тврдњи и вредносних судова. Док се постојање чињенице може доказивати, истинитост вредних судова није подложна доказивању, а захтев да се докаже истинитост вредносног суда немогуће је испунити, и њиме се повређује сама слобода мишљења зајемчена чланом 10. Конвенција (Lingens против Аустрије, пресуда од 08.07.1986. године, представка број 9815/82, став 46.). Међутим, и када исказ представља вредносни суд, сразмерно мешање у слободу изражавања зависи од тога да ли за оспорени исказ постоји довољна чињенична подлога, јер и вредносни суд без икаквог чињеничног основа који га подржава може бити претеран (Jerusalem против Аустрије, пресуда од 27.02.2001. године, представка бр. 26958/95, став 43).

У конкретном случају, наслов и поднаслови текста, као и закључци аутора о повезаности пословног успеха Агенције са политичким везама, представљају вредносне, односно мешовите исказе, мишљења и закључке аутора изведене из чињеница изнетих у самом тексту. Те чињенице: датум оснивања Агенције, промена претежне делатности, броју и вредности добијених уговора о јавним набавкама, структури прихода и хронологији поступка лиценцирања, утврђене су као тачне и потичу из званичних, јавно доступних извора. Вредносни судови аутора имају, дакле, довољну чињеничну подлогу, која је транспарентно изнета у самом тексту, чиме је сваком читаоцу омогућено да из приказаних података изведе сопствени закључак. Објављивањем таквих мишљења о питању од јавног интереса тужени су се кретали у границама допуштене слободе изражавања, због чега нема противправности као претпоставке одговорности за штету.

Неосновано се ревизијом истиче да тужени нису поступали са дужном новинарском пажњом из члана 9. Закона о јавном информисању и медијима. Напротив, аутори текста су пре објављивања проверили порекло, истинитост и потпуност информација увидом у званичне регистре, портал јавних набавки и документацију наручилаца, прибавили су стручна мишљења два саговорника, а за одговор су се обратили и Општинској управи Горњег Милановца. Испоштовано је и начело „да се чује друга страна“ будући да је у тексту пренета изјава ЖЖ, који је у име Агенције оспорио закључке о политичкој повезаности, чиме је „другој страни“ пружена прилика да свој став изнесе у самом тексту.

Неосновани су и наводи ревизије да поднаслов „Прву јавну набавку добили без лиценце“ представља непотпуну информацију којом се тужили приписује непоштено пословање. У тексту су наведени сви релевантни датуми: подношење захтева за издавање лиценце, расписивања јавне набавке, закључења уговора и издавања лиценце, па је просечном читаоцу јасно да је поступак лиценцирања био у току и да је лиценца издата убрзо по окончању поступка јавне набавке. Нигде у тексту није наведено да Агенција није испуњавала услове огласа за јавну набавку, нити да је поступила противзаконито. Изнета је потпуна и тачна хронологија догађаја, а закључак који аутори из ње изводе представља допуштено критичко мишљење о поступању наручиоца и о функционисању система јавних набавки у овој области.

Не могу се прихватити ни наводи ревизије да из текста произлази да је тужила „фиктивни власник“ зато што је означена као „формална власница“, као ни да јој се приписује незаконито пословање повезивањем са владајућом странком, нити да из текста произлази да тужила „ништа не улаже, а зарађује милионе“. Означавањем

тужиље као формалне власнице представља тачан податак о њеном регистрованом статусу према подацима Агенције за привредне регистре, изнет у контексту чињенично тачне тврдње да је Агенцију у пословним односима са наурчиоцима представљало друго лице. Подаци о вредности добијених уговора и о структури прихода Агенције такође су тачни и потичу из финансијских извештаја које је сама Агенција предала надлежном регистру. Закључци аутора о могућем утицају политичких веза на пословни успех Агенције изнети су само као мишљење, уз навођење чињеница из којих је то мишљење изведено и уз истовремено пренето супротно мишљење представника Агенције, а не као тврдња да су тужиља или њена Агенција извршиле кривично дело или незаконито поступале. Околност да тужиља себе и своју Агенцију у тексту види у негативном контексту последица је критичке природе истраживачког новинарства, коју је дужна да трпи. Иако тужиља није јавна личност у ужем смислу, према пракси Европског суда за људска права, и приватна лица се, када својевољно ступе у арену јавне расправе, излажу провери јавности и дужна су да покажу виши степен толеранције према критици (Jerusalem против Аустрије, пресуда од 27.02.2001. године, представка бр.26958/95, ст. 38 и 39). Тужиља је оснивач привредног субјекта који се готово у целини финансира из јавних средстава и који је својом вољом ступио на терет пословања са јавним сектором, чиме је прихватила и шире границе прихватљиве критике свог пословања него што би то био случај код лица чија делатност нема додира са јавним средствима. У поступку одмеравања на заштиту угледа из члана 8. Конвенције и слободе изражавања из члана 10. Конвенције, у оваквој ситуацији претеже интерес јавности да буде обавештена о трошењу буџетских средстава.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић